

Medbestemmelsesutvalget i Spir Tunsberg

Høringsuttalelse om prostistruktur i Tunsberg bispedømme

Medbestemmelsesutvalget (MU) i Spir Tunsberg er en del av Spirs stiftsstyre og representerer de ansatte i rDnk. MU består av: Kristin Stensrød Haugen, leder og HTV, Lena Rós Matthíasdóttir, Vetle Styve Sæbø og Cato Torsvik.

Høringsuttalelsen har vært behandlet i stiftsstyret i Spir Tunsberg 30. april, og innspill fra styremedlemmene i fellesrådslinja er tatt med i denne høringsuttalelsen.

Innledning:

Som medbestemmelsesutvalg i Spir Tunsberg, representerer vi mange prester her i Tunsberg – og det er svært sjelden at alle mener det samme om ting. I behandling av denne saken er det kommet flere spørsmål til oss som dreier om hva som egentlig er poenget med å sette denne prosessen i gang. Er det bare for å få landet hva som skal skje med Eiker? Medlemmene opplever at det er vanskelig å forstå bakgrunnen for potensiell strukturendring i dagens situasjon i bispedømmet. Flere spør om det egentlig er bestemt hvilke endringer som skal gjøres, slik at dette mest er en skinnprosess. Det har vi ikke noe grunnlag for å si at det er – hverken at noe er bestemt eller at dette er en skinnprosess, men det sier noe om hvordan medlemmene våre ser på denne type prosesser, som er viktig å ha med seg inn i neste steg. Uansett hvordan utfallet blir, er tydelig kommunikasjon viktig, og det er viktig at også de som er uenige i det som blir resultatet tydelig tas på alvor.

1. Gitt beskrivelsen av prosti og prost i høringsdokumentet, hvilke forventninger har dere til prosten?

For våre medlemmer er det litt ulikt hva den enkelte både trenger og forventer av prosten, men det som går igjen er at de forventer en prost som er tilstedeværende og tilgjengelig. Det er forventninger om at prosten har oversikt og innsikt, og det er forventet at prosten har noe prestetjeneste, enten som del av oppsatt turnus, eller som «supervikar». En del proster gjør begge deler, mens andre har mindre prestetjeneste i sin stilling. Det er en forventning om at prosten er både leder og kollega.

Prosten har en omfattende tjenesteordning, og med Kirkerådets vedtak om samledelse og kirkefaglig ledelse også i fellesrådslinja, gir det prostene mulig for mye ansvar til å kunne løse det tilfredsstillende i for store enheter. Store enheter handler om antall prester en skal være leder for, hvor stort geografisk område en skal dekke, og hvor mange fellesråd, kirkeverger og kirkefaglig ansatte i FR man skal forholde seg til.

2. Ut fra gjennomgangen i høringsdokumentet, hva tenker dere er de viktigste hensynene å ta når en vurderer antall prostier og størrelsen til prostiene?

Det må være god balanse mellom antall prester i prostiet og geografi, og begge hensyn må ivaretas når det skal tegnes ut mulig nye prostier. Det vil, slik vi ser det, ikke være mulig å lage en løsning som passer over hele bispedømmet. Vi ser det som lite tjenlig å ha en streng minimumsgrense for antall prester i et prosti – her må lokale forhold og geografi også spille inn, som for eksempel i Hallingdal.

Det er viktig å ivareta mulighet for jevnlig fysiske møter mellom prestene og prosten. Vi kan gjøre mye via skjerm, men det kan ikke erstatte fysiske møter. Vi er bekymret for hva som skjer med relasjonen prest-prost over tid når møtene blir for få.

Muligheten for fysisk kollegafellesskap er også et viktig hensyn å ta. Hvor mye tid kan man bruke på å reise til en fagdag eller en prestesamling (konvent, kapittelmøte osv). Større prostier vil gi noe mer reiseutgifter. Prestene vil kjenne noe på dette, men for prostene i nye, større prostier, må det forventes både økte utgifter og mer reisetid.

Antallet fellesrådsansatte prosten skal utøve fagledelse overfor er også et moment som må være med. Arbeidsmengden knyttet til dette er foreløpig en ukjent størrelse, og vil antakelig få litt ulike former i de ulike prostiene og fellesrådene. Det må tas høyde for at prosten har tid og mulighet til å utøve denne fagledelsen tilfredsstillende.

3. Hvordan vil dere vurdere de alternativene i høringsdokumentet som angår dere?

Alle våre medlemmer er i større og mindre grad berørt av de forslagene som er beskrevet i høringsdokumentene, og vi vil omtale alle de seks alternativene.

1. Sammenslåing av Larvik og Sandefjord: Sammenslått blir dette et stort prosti, både når det gjelder antall prester og når det gjelder geografi. Det kan ikke geografisk måle seg med Hallingdal og Kongsberg, men blir betydelig større geografisk enn både Drammen og Lier prosti og Domprostiet slik de er nå. Det vil være helt nødvendig med tilførte administrative ressurser dersom disse prostiene skal slås sammen.

Det er en klar fordel for begge prostiene i dag at de er sammenfallende med fellesrådsområdet. Dette er noe en mister dersom de slås sammen. Når det er sagt, er dette også «mot normalt», som 2 av 8 prostier i landet. En prost forholder seg normalt til flere kirkeverger, og det vil kunne gå fint her også. En vil miste en fordel, men det er ikke et avgjørende argument mot sammenslåing.

En sammenslåing krever at prosten tydelig er til stede i begge kommunene, og at det jobbes aktivt for å bygge felles lag. Til tross for at dette er to tilsynelatende like kommuner, er kulturene ganske ulike, både i kirke og samfunn.

Hver for seg er ikke prostiene veldig store geografisk – Larvik er dog en del større enn Sandefjord. Med relativt korte avstander innad i prostiet vil også 10 prester godt få til å avlaste hverandre og prosten kan ganske enkelt sørge for en utjevning av tjenestebelastning ved gravferd og vigslar. Det gjøres allerede på en god måte i prostiene, og avhenger ikke av at prostiet blir større.

Vi ser at dette kanskje er de mest ukompliserte prostiene å slå sammen. Vi er likevel usikre på om innsparingen blir stor nok til at det er verdt det, når det må tilføres administrativ støtte til prosten, og prostenes prestetjeneste vil måtte kompenseres noe. Vi ser ikke at prostienes prester vil tjene særlig på dette, og fra våre medlemmer i prostiene er det heller ikke ønsket sammenslåing.

Vi ser alternativ 2 og 3 under ett:

2. Sammenslåing av Domprostiet og Nord-Jarlsberg:

3. Deling av Nord-Jarlsberg hvor Horten går til domprostiet og Holmestrand til Drammen og Lier:

Domprostiet med domprost har en ekstra belastning ved at domprosten også har oppgaver utover de vanlige prosteoppgavene. Dette prostiet er allerede hardt presset, og det er ikke ønskelig fra Spir sin side at det blir større i antall prester, og med flere kirkeverger og fellesråd å forholde seg til for domprost. Etter vår mening bør ikke Domprostiet bli større enn det er nå. Samarbeidet om beredskapsområde fungerer godt uten at dette må være et felles prosti.

Drammen og Lier prosti har per nå flest prester som prosten skal lede. Vi tenker ikke at det er tjenlig for prostiet å bli større, og vi leser også i høringsdokumentet at det ikke er ønskelig med prostier som krysser fylkesgrensen.

Vi anser hverken alternativ 2 eller 3 som gode løsninger for Nord-Jarlsberg, og mener at Nord-Jarlsberg, med sine 12 prester (der to er spesialprester som også må sikres en god plass i kollegafellesskapet) blir værende et eget prosti. Det er ikke blant de minste prostiene vi har når det gjelder antall prester, og det er ingen naturlige måter å dele prostiet på som ikke får alt for store konsekvenser for andre prostier.

4. Sammenslåing av Ringerike og Hallingdal: Ringerike og Hallingdal har i et halvt års tid hatt felles prost, på grunn av foreldrepermisjon i Hallingdal. Det sås ikke tvil om prosten har gjort en god jobb, men begge prostiene melder at de ser lite til prosten, og de både er vant til og ønsker en mer tilgjengelig prost.

Selv om det i stor grad er sokneprester som sitter i fellesråd i disse to prostiene, vil det fortsatt være behov for prosten som en tilstedeværende og tilgjengelig leder. Med mange prester å lede og store avstander i prostiet er faren stor for at prosten mister både overblikket og innsikten i den enkelte prests arbeidshverdag.

Spirs medlemmer i Ringerike ønsker ikke å slås sammen med Hallingdal. Om det skal være sammenslåing med noen, er det i tilfellet mer aktuelt at deler av Eiker blir en del av Ringerike. Fra MUs side er ikke sammenslåing av Hallingdal og Ringerike ønskelig.

Vi ser alternativ 5 og 6 under ett:

5. Sammenslåing av Eiker og Kongsberg.

6. Deling av Eiker slik at Øvre Eiker går til Kongsberg, mens Modum, Sigdal og Krødsherad går til Ringerike (da utgår alternativ 4).

Det er fordeler og ulemper med begge alternativene som presenteres. Prestene i Eiker ønsker å være samlet som prosti og kollegafellesskap videre også. De har et godt arbeidsmiljø, som de vil bevare, og det er ikke gitt at det kan ivaretas like godt ved sammenslåing.

Sammenslått med Kongsberg blir prostiet stort, både når det gjelder antall prester og geografi. Det vil være naturlig å tenke at prestens arbeid må organiseres i mindre enheter enn prostiet uansett hvilken løsning som velges for Eiker.

Prestene ønsker primært å fortsette å være Eiker prosti, og vi utfordrer bispedømmerådet til å vurdere om vedtaket om nedleggelse kan settes i spill når så mange andre ting også er i spill. Særlig gjelder det dersom det nå ikke velges å gjøre store endringer i andre prostier.

Sekundært ønsker prestene at hele prostiet får felles prost med Kongsberg, men at arbeidet organiseres slik at Eiker-identiteten fortsatt kan ivaretas.

Dersom prostiet blir vedtatt delt opp mellom Kongsberg og Ringerike, må de lokale forholdene veie tyngst. Ringerike deler alt beredskapsområde med Modum, Krødsherad og Sigdal. Sigdal hører til Kongsberg-regionen og deler grense med Kongsberg prosti, mens Modum og Krødsherad hører til Ringeriks-regionen. Samtidig deler Sigdal og Krødsherad på ansatte, så her er det mange hensyn å ta.

Å dele Eiker kan på papiret seg ut som den løsningen som er best, forutsatt at man må gjøre noe med Eiker. Det lager to litt større prostier, men ikke større enn at det er godt innfor rammene av forsvarlighet for prosten. Vi mener likevel at prestenes ønsker må veie tyngst, og vi vurderer derfor alternativ 5 som det beste. Og vi utfordrer samtidig på om Eiker kan gjenoppstå som eget prosti.

Oppsummert: Vi ønsker å beholde prostistrukturen slik den er i dag, og da også la Eiker få eksistere som Eiker prosti igjen. Selv om denne prosessen er satt i gang, betyr ikke det at vi MÅ gjøre endringer dersom de mest av alt er for endringenes del.

Slik vi leser høringsdokumentet, gir det ikke gode nok argumenter for hvorfor vi trenger disse endringene. Det er kanskje mulig å spare noe, men det vil de færreste merke noe til, fordi det må

brukes ressurser på å dekke opp både tjenester prostene har gjort, og det må settes inn mer administrativ hjelp i de store prostiene. Det pekes i for liten grad på hva vi tjener eller vinner på å slå sammen til større enheter flere steder.

4. Er det alternativer som ikke er beskrevet, men som dere mener vil være bedre løsninger, og eventuelt hvorfor?

Vi har ikke forslag til andre løsninger, utover å vurdere om Eiker skal få bestå (eller gjenoppstå) som prosti, som vi har skrevet litt om i forrige punkt. Dette er særlig gjeldende dersom denne prosessen ender i å ikke gjøre endringer i noen andre prostier enn Eiker.

5. Hva skal til for at eventuelle endringer i prostistrukturen skal bli vellykket og hva tenker dere om vedlagte risikovurderinger?

Dersom endringer gjøres, må de forberedes godt, de må kommuniseres godt, og medbestemmelsen må ivaretas på skikkelig vis i alle ledd.

Forberedelser må gjøres i god tid, slik at det er administrative ressurser tilgjengelig for prostene i de store prostiene fra første dag i nytt prosti, kompensering for prostens prestetjeneste må være avklart før sammenslåingen trer i kraft, og dette må så langt det er mulig ikke belaste de lokale prestene med økte tjenester. Det må også sikres gode løsninger for eventuelt overtallige proster.

I forhold til ROS-analysen tar den opp mange viktige spørsmål, men vi opplever at de prostene som eventuelt blir overtallige ikke i tilstrekkelig grad ivaretas i den. Dersom bispedømmerådet går for de mest radikale løsningene, blir tre av åtte (Eiker ikke medregnet) proster overtallige (Hallingdal/Ringerike, Sandefjord/Larvik, Nord-Jarlsberg legges ned). Hvordan avgjøres det hvem som skal få fortsette? Hva skjer med dem som ikke lenger skal være proster? Dette er ikke tematisert i ROS-analysen eller i høringsdokumentet, og dette må kunne svares skikkelig ut. Ellers oppleves det for en del som at ROS-analysen tar litt for lett på utfordringer med store geografiske avstander - både for proster og prester.

6. Har dere andre merknader eller kommentarer til høringsdokumentet?

a) Da denne prosessen ble satt i gang, og Eiker ble vedtatt nedlagt, lå det en tydelig økonomisk motivasjon bak. Da arbeidsgruppa som jobbet i 2022 la frem sitt arbeid, hadde de ikke tallene som viste mulige innsparinger, og med økonomi som hovedmotivasjon for å sette prosessen i gang, kunne de ikke gi svarene eller anbefalingene som da var etterspurt med den begrensede tiden de hadde til rådighet.

Innsparingstallene kommer ikke tydelig frem i høringsdokumentet i denne omgang heller. Vi kan gjette oss til noen tall, men det er vanskelig å se hvor store innsparinger det vil kunne være snakk om her. Særlig prost, men også presters reiseutgifter vil kunne øke når man skal nå over et større geografisk område. Om overtallige proster overføres til annen prestetjeneste er det ikke mye å spare i første omgang – det vil være svært dårlig personalpolitikk å først ta bort jobben, og så sette dem ned i lønn. Dersom de ikke skal gå inn i prestetjeneste, vil noe av det innsparte måtte brukes til å dekke tjenester prosten har gjort og noe må brukes på administrativ støtte.

Økonomi fremstår ikke lenger som noe veldig viktig argument for å gjøre store endringer, slik situasjonen i bispedømmet er nå. Vi ser ikke at å potensielt «bytte» tre proster mot økte administrasjonsutgifter og lønnsutgifter til kompensierende prestetjeneste gir økonomisk rom til å rigge oss for en fremtid med lavere overføringer fra staten.

b) Fra Spir sin side har vi et ønske om at prosten har noe prestetjeneste i stillingen sin. Det er viktig for prostens identitetens som prest, ikke bare som leder og administrator.

Prosten er kirkefaglig leder, og prestenes pastorale leder. Det må være tydelig også videre hvordan prostens hyrderolle skal ivaretas ovenfor prestene og de andre kirkefaglig ansatte. Vi er bekymret for at for store prostier gjør prosten til mer administrativ mellomleder enn prest. Det er ikke ønskelig, slik vi ser det. Som skrevet tidligere, ønsker vi at presten skal være både leder og kollega.

c) Vi er bekymret for rekrutteringen til prostestillingene. Vi ser alt nå at det stort sett er få søkere til prostestillingene våre. Vi tror ikke at større områder, flere prester, mindre prestetjeneste og begrenset administrativ støtte vil øke rekrutteringen.

d) Vi har noen prostiprester rundt i prostiene våre. De må særlig ivaretas dersom prostier slås sammen. Tjenesteområdet vil måtte begrenses noe i områder med store geografiske avstander.

Helgeroa 30.04.26

På vegne av medbestemmelsesutvalget i Spir Tunsberg:

Kristin Stensrød Haugen

Hovedtillitsvalgt for de rDnk-ansatte i Spir Tunsberg og leder for MU.